

De groei is eruit

Minder leerlingen voor de opleiding Bloem en tuincentrum. Gevolg van de recessie?

FOTO: STUDIO ANDRÉ RUIGROK

Het aantal mbo-leerlingen op aoc's zal zich op zijn best stabiliseren en de echte groei in het vmbo lijkt voorbij. De voorlopige prognoses van aoc's bevestigen de trends die afgelopen jaren ook al zichtbaar waren. De toekomst is onzeker. De demografische ontwikkeling zou een bedreiging kunnen zijn, maar er liggen ook kansen.

Net als de laatste paar jaren zal ook in het nieuwe schooljaar het aantal leerlingen in het vmbo stijgen. Maar volgens de laatste cijfers zoals we die van de aoc's kregen, is de toename zeker niet meer zo groot als voorheen. Alles wijst er zelfs op dat een stabilisatie in het vmbo-groen in zicht is. In het mbo zal het aantal leerlingen op zijn best gelijk blijven, voor zover je daar nu iets zinnigs over te zeggen is. Want de prognosecijfers die aoc's ons beschikbaar stelden, zijn nog maar zeer voorlopig. Diverse aoc's benadrukten dat met name de gegevens over aantallen leerlingen in de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) op dit moment nog erg onbetrouwbaar zijn. De ervaring leert dat aanmeldingen voor die opleiding meestal pas op het laatste moment binnenkomen. Ondanks die onvolledigheid zijn er

met hulp van gegevens van de afgelopen jaren trends te zien. Duidelijk is bijvoorbeeld dat de BBL-opleidingen in omvang teruglopen en dat mbo-opleidingen Paardenhouderij en Dierverzorging nog steeds *hot* zijn en groeien. Een lichte afname is waarneembaar bij opleidingen Groene ruimte en Plantenteelt. En de opleidingen Bloem en tuincentrum, Voeding en milieu en Milieutoezicht leveren flink in. De voorlopige cijfers of toelichtingen van de aoc's bevestigen die trends. De hierbij opgenomen tabellen bevatten de belangrijkste kengetallen. Tabel 1 geeft de instroom weer in mbo en vmbo van de afgelopen jaren. In tabel 2 staan de aantallen ingeschreven leerlingen in het vmbo en per afdeling in het mbo. De verwachte aantallen in 2004/2005 lijken verontrustend laag, maar de cijfers zijn nog niet compleet. Veel BBL-leerlingen zijn hier nog niet in meegenomen.

		2001-2002	2002/2003	verschil	2003/2004	verschil
mbo	bbl	3939	4323	9,75%	4015	- 7,12%
	bol	5272	5277	0,09%	5422	2,75%
	bol+bbl	9211	9600	4,22%	9437	- 1,70%
vmbo		8520	9096	6,76%	9299	2,23%

**Tabel 1: Instroom aoc-onderwijs in de afgelopen drie jaren (excl. mavo-locaties en excl. extranei)
(gegevens LNV/ DWK 25 juni 2004)**

		2000/2001	2001/2002	% verschil	2002/2003	% verschil	2003/2004	% verschil	Prognose 2004/2005*
Groene Ruimte			7.307		7.337	0,41%	7.505	2,29%	5.672
Plantenteelt			3.122		3.018	- 3,33%	3.066	1,59%	2.016
Bloem en tuincentrum			3.102		2.839	- 8,48%	2.652	- 6,59%	2.020
Veehouderij			2.712		2.356	- 13,13%	2.091	- 11,25%	1.481
Biologisch Dynamisch			227		242	6,61%	263	8,68%	22
Voeding en milieu			1.242		1.220	- 1,77%	1.243	1,89%	620
Paardenhouderij			1.803		2.036	12,92%	2.146	5,40%	1.690
Dierverzorging			4066		4.541	11,68%	4.989	9,87%	4.323
Milieutoezicht			467		412	- 11,78%	376	- 8,74%	283
Mbo totaal			24.048		24.001	- 0,20%	24.331	1,37%	18.292
vmbo	vmbo	17.759	18.065	1,72%	26.024		20.578		
	lwoo	9.715	10.349	6,53%	3.452		11.648		
verhouding lwoo/vmbo		35,36%		36,42%		11,71%		36,14%	
Vmbo totaal	totaal	27.474	28.414	3,42%	29.476	3,74%	33.603		32.226

* De prognoses zijn zeer voorlopig. Aanmeldingen voor bbl-opleidingen komen later binnen.

Tabel 2: Aantal inschrijvingen mbo (per afdeling) en vmbo (zo mogelijk gesplitst in lwoo en vmbo) vanaf 2000 en voorlopige prognoses 2004/2005 (gegevens LNV/DWK en aoc's juni 2004)

Recessie

Uit de statistieken van voor 2004 leek het alsof de BBL-opleidingen het bij verschillende afdelingen goed deden. Ze groeiden sterker dan de BOL-opleidingen. Volgens insiders heeft dat deels te maken met het gegeven dat BBL-opleidingen tegenwoordig als gelijkwaardig aan BOL-opleidingen worden gezien. Bovendien lenen BBL-opleidingen zich beter voor maatwerktrajecten. En dat wordt steeds meer gevraagd.

Het lijkt er echter op dat de groei in de BBL voorlopig voorbij is. De instroomcijfer van dit schooljaar laten namelijk al een opvallende afname zien. Speelt hier de economische recessie een rol? Mogelijk wel. Zo gauw er een terugval is in de economie, krijgen cursisten minder gemakkelijk een contract. Zo valt te beluisteren bij scholen. Dat geldt volgens zeggelingen in ieder geval

voor de BBL-opleidingen Bloem en tuincentrum. Daar is sinds vorig jaar een flinke daling ingezet.

Daling

Weinig reden tot zorgen als het gaat om het vmbo. Toch is dat maar de vraag. De exacte aantallen van dit schooljaar zijn overigens nog steeds niet beschikbaar, maar er is sprake van een duidelijke toename. Ook de voortekenen voor het komend jaar zijn goed: een verwachting van ruim 32.200 leerlingen tegen 29.467 in schooljaar 2002-2003. Toch lijkt de vraag gerechtvaardigd of die groei maar door blijft gaan. Op basis van de leerlingenaantallen in het basisonderwijs – dus demografische ontwikkelingen – moet in de nabije toekomst zeker met een daling rekening worden gehouden. De instroomgegevens van

de afgelopen paar jaar lijken die ontwikkeling ook te bevestigen. Zie daarvoor in tabel 1 de daling die zich bij de instroom vmbo-groen dit schooljaar al heeft voorgedaan. Er is een tegenzeglijke afname in de groei. Op termijn zal die ook doorwerken in het mbo. ☺

Marleen Schepers en Jan Nijman